

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
SABATERIA-VELLA 2-1.º

ANUNCIOS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se'n donará compte en lo Setmanari

Any 2.º

Dissapte 9 de Febrer de 1895

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 45

SECCIÓ GENERAL

Paralelo important

De la Historia general d' Espanya d' en Lafuente, en son ultim tomo escrit per D. Juan Valera páginas 194 y següents contem los següents importants párrafos: (1)

«El Rey, que vestia el uniforme de capitán general español, saludó a los oficiales y dirigióse al salón de recibio, yendo a su izquierda el duque de Fernán Nuñez. D. Alfonso avanzó con gesto reposado y risueña fisonomía, volviendo a la escogida concurrencia sus respetuosos saludos. Al entrar en el salón recibió M. Grevy, quien le presentó los ministros que con él habían ido, ya que faltaba alguno cuya ausencia fué después motivo de graves comentarios. Cinco minutos después M. Grevy invitaba al rey a que subiera al coche que le estaba preparado.

«En este momento cambió por completo y de una manera deplorable la escena. Abriéronse las puertas de la estación y, no bien apareció el rey, cuando hubo como por ensalmo en aquella agitada muchedumbre una ruidosa explosión de gritos y silbidos. D. Alfonso saludó sin inmutarse a Grevy y subió al coche, que se puso inmediatamente en marcha precedido del en que iban el señor Arellano, primer secretario de la embajada, y Mollard, introductor de embajadores. La caballería de la escolta se puso su vez en movimiento; pero en esto ya la multitud se había precipitado en tan desbordada furia que desde aquel momento quedó dividida la fuerza en dos secciones, no logrando acercarse a los carruajes hasta llegar al square Montholon.

Entretanto, desde la estación hasta que hubo atravesado la comitiva la calle Montmartre, no cesó la hostil manifestación, no pararon los silbidos, dejaron de oírse un momento los desaforados gritos de: ¡Viva Francia! ¡Viva la República! ¡Mueran los italianos!

Don Alfonso se negó a admitir el piquete que había de dar la guardia en el palacio durante su estancia en París. Entró en seguida en las habitaciones que le estaban destinadas, mandó llamar al marqués de la Vega de Arriba y tuvo con él una conversación que duró tres cuartos de hora.

A las cinco y media, sin mudar de uniforme, pero ostentando en el pecho gran cordón de la Legión de Honor, subió al coche para ir al palacio del íseo a visitar a M. Grevy. Acompañóle el duque de Sexto y el coronel Kistenstein y seguíanle otros dos coches, pero no llevaba escolta.

Al salir esta comitiva de la embajada, un enjambre de pilluelos apostados a la esquina de la explanada de los Inválidos se precipitó delante de los ballos silbando y vociferando: ¡Abajo Alfonso! ¡Abajo el italiano! Al pasar el coche del rey por delante del palacio de M. Rothschild, en la avenida Margny, otra multitud de pilluelos, desembocando por las calles inmediatas, inició a correr tras el carruaje gritando: ¡Abajo el rey italiano!

A las cuatro de la tarde llegaba a la embajada el Presidente de la República, acompañado del general Pittié, quien vestía de paisano. M. Grevy vestía etiqueta, ostentando en el pecho la gran cruz de la Legión de Honor. La visita solo duró treinta minutos.

Al penetrar en el salón de honor de la embajada, M. Grevy dirigió a D. Alfonso estas expresivas palabras:

«Vengo en nombre de Francia a suplicaros que no la confundáis con los miserables que comprometieron ayer su antigua fama con demostraciones de yo condeno. Por desgracia, vuestras leyes son ineficaces para reprimir semejantes manifestaciones. Suplico a S. M. que nos dé una nueva prueba de su generosa amistad asistiendo al banquete que reunirá esta noche a todo el Gobierno a mi mesa, y ya veréis cuáles son los verdaderos sentimientos de Francia.

Don Alfonso respondió a este breve discurso diciendo:

«Como he venido a Francia poseído de los más amistosos sentimientos hacia vuestro país, consiento, señor Presidente, en dar a vuestro país, al cual representas, este nuevo testimonio de mi cordial simpatía; pero me permitiréis que para después de este sacrificio, me reserve toda mi libertad de acción.

En el momento en que iba a retirarse el Presidente, añadió don Alfonso:

«Además, señor Presidente, para que pueda aceptar esa satisfacción a la ofensa pública, es preciso que me autorizéis a hacer igualmente pública, vuestra declaración.

M. Grevy le respondió:

«No sólo os autorizo a ello, sino que hasta os lo suplico.

Respecto a la responsabilidad en que había incurrido el gobierno francés por aquellos sucesos, era imposible desconocerla teniendo en cuenta que Alfonso había atravesado el territorio francés y aplazado hasta su regreso a Alemania la recepción oficial que en París querían hacerle, cediendo a los ruegos del gobierno de la república; que el ministro de la Guerra, Thibaudin, hizo alarde de no presentarse jamás ante el rey; que M. Grevy, pero a su regío huésped en el salón de la estación, absteniéndose de subir con él al coche y abandonándolo a los insultos de las turbas, cuyas medidas disposiciones no podía ignorar, constándole que las atizaban varios periódicos y entre ellos el de su propio yerno M. Wilson; que no viéndose capaz el Gobierno de evitar un peligro que la embajada de España había advertido al rey, debía habersele manifestado a su vez para precaver el escándalo; que a falta de esto podía evitar la inerte actitud de la policía y la tolerancia inculcable con que se permitía vender soeces folletos en mitad de la calle contra el rey de una potencia amiga.

Así fué en efecto, pues en el terreno diplomático no consiguió el gobierno español sino la transcripción, no literal, sino bastante atenuada, en *Le Journal Officiel*, de las satisfacciones verbalmente dadas por el presidente de la pública, sin que se consignase la menor alusión a las manifestaciones que se hicieron contra el rey cuando se dirigía de la embajada al palacio del íseo.

Los españoles serios y reflexivos, ya que los facilmente movidissos impresionables que per desgracia son los que mes abundan en aquest país desdijit, comparin lo sucehit allá a París quant lo atje del Rey Alfons ab lo sucehit aquestos últims dies a Madrid a la Embaxada del Marroch; y digannos, ¿hont son nostres diplomáticos y gellajats estadistas? About son? Si lo dret internacional públich, si lo dret de gents tal com lo vejem y palpem que tal com se aplica en y a nostre abatuda Espanya queda reduhit

al dret del fort contra 'l debil, del gran contra 'l petit, y encara, segons queda demostrat per los dos fets que posem en parangó en l' aplicació de semblant lley que es tan sols la de la forsa, mes durament y ab mes vilipendi se tracta a Espanya en lo concert ab los demés pobles, que aquells que no figuran entre los nomenats civilisats.

Y com no considerho aixís, per trist y dolorós que sia, si quant los sucesos de París, apesar de la gravetat qu' ells revestiren segons se desprén dels primers párrafos del senyor Valera, puig que 'n lo atropello inaudit de que fou víctima lo Rey Alfons, y per tant la Nació espanyola a la que representava, no va estar exent lo Govern francés de la mes culpable de les negligencies, y apesar de no haver provocat de cap modo lo Rey d' Espanya a la susceptibilidad francesa, ja que en sa visita a París, deguda a les vives instancias de nostres vehins, com va dir en aquella ocasió un judició periódich de la Gran Bretanya, «a cap francés sensat podia ocórreseli que D. Alfons hagués fet cap cosa capás de justificar aquella manifestació» puig no feu mes que seguir les petjades de tots los sobirans d' Europa y sa negativa a aceptar un titul purament honorífich hagera sigut segons expressió de *El Pópulo Romano* portant-veu ministerial allavors en Italia, un agravi sangrent pera l' Emperador Guillem y pera tota Alemania; a pesar de tot aixó dihem, quant pobre y sospitosá fou la satisfacció que 'l Govern francés doná al d' Espanya, ja que conforme confesa Valera, no pugué obtenir en lo terreno diplomátich, sino la transcripció no literal sino bastant atenuada en *Le Journal Officiel* de les satisfaccions verbalment donades per lo Presidente de la República (d' aquell President que, segons expressió de Valera, abandoná al Rey als insults de les turbes, abstenintse de pujar ab ell en lo cotxe), sens que se insinués la mes petita alusió a les manifestacions que se feren contra 'l Rey quant se dirigia de la Embaxada al Palau del Eliseo de manera que, lo poble francés y en cert modo son Govern, conforme ho diu lo precitat Valera, no un simple ciudatá, boig ó criminal, que de tot hi ha en qualsevol poble, injuriá gravament al poble espanyol en la mateixa persona de son Soberá, no en la de un embaxador, y la única satisfacció que reb lo Rey d' Espanya consisteix en aquelles paraules preinsertes, que verbalment le digué lo Presidente de la República després de vintiquatre hores de haver rebut tan afrentosa ofensa y en ocasió en que li torná la visita que li havia fet ja D. Alfons, quines paraules mes tart, si be que atenuades, foren las que degudament transcrites en lo periódich oficial de Fransa, se donaren per tota satisfacció al ultratge inferit a Espanya, per tota contestació aquellas, y encara atenuades paraules, mes de les que sortiren de la boca del Presidente, sens contenir tan sols l' oferiment de buscar y castigar als delinqüents, sino molt al contrari, puig li digué que sas lleys eran ineficaces pera reprimir semblants manifestacions. De manera que be pot dirse que ab tant pálida satisfacció, mes ultrajada encara quedá Espanya. Fou, n' obstant, acceptada per nostres estadistas considerant sens dupte haber obtingut un senyalat triomf diplomátich, los matexos estadistas que avuy s' han apresurat, (devant de un fet que no té importancia comparable ab los dits sucesos de París ja que 's tracta d' un fet individual y aislat en lo qui ningú pot culpar a nostre Govern y quina criminalitat no aumenta, per mes que 's tracti de un general del exercit espanyol, puig no ostenta la representació de cap classe al cometre tan baix y miserable atentat) a desagaviar al Sultá del Marroch y a posar lo fet en conexement de les demés potencies, com si á exes els importés res y tinguessin que veurer alguna cosa ab qualsevol delictes que se cometi a Espanya. Si visqués D. Alfons, ¡ab quanta tristesa recordaria que apesar haber sigut inmensament mes grave la ofensa que li fou inferida a París, ni lo Presidente de la República, ni lo chefe del Govern, ni lo ministre d' Estat ó Negocios extrangers, ni cap general, ministre ni diplomátich se va apresurar a desagaviarlo, y que en lo Parlament de Fransa no se axecá ni un sol diputat a protestar de lo sucehit, ni a demanar al Govern que s' anticipés a donar les mes cumplides satisfaccions al Rey y al poble que representava antes que aquestos reclamessin!

Pero ab tan trist recort y la comparació que li proporcionaria lo fet que motiva aquestes ratlles, compendria be á quina altura ha arribat Espanya manejada per tan flamants estadistas y de segur diria «no se si en los Pirineus l' Africa comensa, ó be si a Espanya se circunscriu.»

M.

DISCURS

LLEGIT PER

D. ANTONI AULÉSTIA Y PIJOAN

president de la «Lliga de Catalunya», en la sessió inaugural del present any académich.

(Acabament)

Sentat que 'l medi de que 'l catalanisme fassi sa via consisteix en la propaganda, é indicat entre quins elements de la societat deu principalment ferse, vejam ara com ha de ferse.

Essent la idea regionalista una forma del particularisme, fill a sa vegada del naturalisme de bona lley que 'ns predican com á norma de criteri las més sanas corrents filosóficas, dit está ab aixó que no constitueix únicament un partit, sino que, poguént informar totas las manifestacions de la activitat, ve a ser propiament una escola polítich-social. Aquest concepte a priori, ve confirmat per la tendencia revelada per totas las agrnpacions que en los distints paisos treballan pera la restauració de las respectivas pátrias. Cap d' ellas s' ha limitat a seguir las petjadas dels partits polítichs; cap d' ellas s' ha concretat a fer un programa y a imbuirlo en la pensa del poble. Totas han comensat per estudiar la fesomia y 'l carácter del país y en forma pintoresca y entusiasta los han fet conèixer de sos compatriotas; han procurat crear ó restaurar la literatura, las arts y fins las ciencias indígenas; han perseguit un intens treball folk-lórich aplegant las manifestacions de la imaginació y de la conciencia del poble; han propagat la historia local; y, per fi, 'ls que tenian la sort de possehir llenguatge propi, han emprès sa pulidesa y perfeccionament. Sols quan han tingut tot aixó ben arrelat, han comensat la feyna dintre 'l camp purament polítich.

Lo mateix hem fet nosaltres, més com desgraciadament nostre poble, per anar a la cua de molts en lo referent a instrucció, es més difícil de ser influit per aquells elements restauradors, los resultats que hem tocat no son los suficientes per fer fructificar, com es de desitjar, las ideas de reivindicació que hem concretat últimament, Y en tant está en l' ánima de tots los catalanistes aquesta consideració, que tant las antigas societats que posehim, com las que novament se forman, totas tenen, més ó menys determinat, lo doble carácter literari-artístich y polítich, expressió franca de la unanimitat en lo concepte de la essencia de nostra doctrina. La «Lliga» meteix, que fou de las primeras asociaciones que 's constituí ab carácter polítich, te consignat en sos estatuts lo deber de fomentar la vida intelectual, moral y material de Catalunya. Dintre de la «Lliga» puch, donchs, ab tota oportunitat dir francament que, en mon concepte, d' algun temps a aquesta part hem descuydat la propaganda en lo terror literari y artístich, y que a n' aquest ordre d' ideas principalment es ahont devém dirigir nostres esforços, segurs de fer abundant cullita. Anys endarrera 's digué que *cantavam massa y parlavam poch*, avuy poden dir que *cantém poch y parlém massa*; y al dir *cantém* no 'm vull referir únicament a la poesia, com tots compendreu, si no a aquell cant conjunt de las veus de totas las expansions de la inspiració artística, a aquell himne que forman las armonías llensadas per la obra del literat, del pintor, del escultor, del músich y del poeta, y que quan van impregnadas del suau perfum del afecte a la terre y traduheixen son esperit, despertan l' ánima adormida y mouhen la voluntat cap als amors purs y desinteressats.

La eficacia d' aquest especial treball de propaganda es evident. Preguntéu als més antichs y probats regionalistas, y tots vos citarán la manera com s' iniciá en ells la tendencia a conèixer y estimar eixas ideas. Poquíssims s' han format ab l' estudi fret d' un programa polítich ó ab la lectura d' una disquisició doctrinal: la inmensa majoría son fills dels Jochs florals ó dels certámens literaris; dels concerts de música popular catalana ó de las excursions; de la lectura

(1) Perque ningú cregi que ab la traducció tergiversem los textos, los talem en castella.

de la història de la terra ó d'altres manifestacions consemblants. Perque, cal desenganyarse, donada la idiosincrasia de nostre poble, son grau d' il·lustració y sa impresionabilitat meridional, augmentat tot aixó per los desenganys, es imposible que crega en una fórmula política, si abans no s' ha entusiasmat per la idea mare que la sintetisa. Es á dir, que li ha de parlar lo cor abans de que l' cap lo convencí; y com la idea mare del regionalisme catalá es lo concepte clar de la vida de la nacionalitat catalana, d' aquí que, primer que pensar en la reivindicació de sos drets, hagi de conèixer sa existencia. Y héus aquí com torném á la proposició sentada més amunt; com regonèixém, altra volta, la necessitat sobre tot, de popularisar, per los medis que l' art y la literatura 'ns proporcionan, lo coneixement de totes las fases de la civilisació catalana en la successió dels temps, ó sia, la veritable història pátria; y no solzament la història d'ahir sino la contemporánea, la d'avuy, pera posar de relleu, ab la demostració del no interromput encadenament de sa unitat, étnica, que la Catalunya d'avuy es la Catalunya d'ahir, y que essent evident, ara com abans, que constitueix una nacionalitat, no ha prescrit ni pot prescriure son dret á la vida, que en los pobles val tant com dir son dret á la autonomia.

Y á aqueixa tasca tan grandiosa com interessant, tots podém treballarhi; pot ser com una nova creu-hada en que hi marxiu joves y vells, homens de ciencia y simples aficionats: los uns creant la obra d'art de pura imaginació, los altres reproduhint los quadros de las gestas de la pátria; aquells presentant-nos sos monuments y estudiantlos, aquets fent música inspirada en los ayres populars; tots saturantnos de la atmósfera d' eixos explets de la inteligencia, y anantla sovint á respirar en lo si de la mateixa naturalesa, en nostras planuras, valls y montanyas, allí abont hi ha impresa en ratllas eternas d' una soberana bellesa la fesomia de nostra gran mare.

Si no temés allargar massa aquest discurs, entraria aquí á ocupar-me dels detalls practichs respecte de la manera de fer la propaganda que recomano. Es un punt aquest, no per secundari, menys important. Moltes vegadas los escrits més ben pensats, las publicacions fetas ab més afició, las obras d'art més inspiradas, perden sa eficacia, com á medi docent y propagador, per la forma ab que 's revesteixen. Abans que tot, atés la manera de ser de nostre públich y son indiferentisme, deu procurarse donar á tots los treballs, que no tingan le caràcter purament erudit, un ayre d' amenitat que 'ls fassi atractivos. Deu fugirse tant de la deixades é incorrecció, com del pendanisme y del encarament académich. Y aixó, que s' ha d' observar respecte als fons, s' ha de tenir molt més present en quant á la forma, tractant-se del idioma catalá que molta gent no sap ó no vol llegir. Fins la qüestió ortogràfica te la seva importancia baix aquest punt de vista; puix si está be que las contadas personas que entre nosaltres se dedican als estudis lingüístichs procurin sa fixesa y perfecció, denota falta de sentit practich en los que no están en aquellas condicions, acceptar de cop y volta reformas y més reformas que no fan més que dificultar la popularisació de las obras catalanas, desorientan als que de bona fè s' emplean en sa lectura y son un argument en favor dels enemichs de nostras lletres.

Permeteu que fassi aqueixas lieugeras advertencias qui, quan altre no, pot alegar en son favor la experiencia adquirida en los llarchs anys en que ha vingut seguint pas á pas la marxa del catalanisme, y ha tingut ocasió d' observar molts exemples d' entusiasmes tan ruidosos com efimers, que s' han fos com la boya per falta de verdadera coneixensa y amor á la personalitat de la terra; y molts d' altres de adoració constant, fervent y serena, filla d' aquelles d'afecció que naix del estudi y conreu de las arts y las lletres pátrias. Perque, d' altra part, y repeteixo una indicació feta al principi, cal que tots nos afanyém en estudiar la millor manera d' encaminar aquella propaganda á fi d' arribar algun dia á veure realisats nostres ideals. En aixó 's basa 'l venir del catalanisme y de tota aspiració regionalista. Son triomf únicament pot esperarse del cambi de corrents en la esfera intelectual, que vinga á sustituir las ideas centralisadoras dominants en molts Estats. Fémnos cárrech que aixó es una labor lenta, puix que 's tracta de deixar de banda á teorías y sistemas construhits per generacions de polítichs y tractadistas, que están com estampadas en la pensa de las actuals generacions; tinguem present que encara que avuy en dia sembla que la inmensa expansió que 'ls moderns avansaments facilitan á las ideas, haja d' afavorir sobremanera á la propaganda, donantli efectes rápids y emocionals, aqueixas ventatjas venen contra-

balansejadas per la mateixa mudansa contínua de las impresions que ab la lectura y ab la paraula 's rebem; de manera que aquella ilusió del triomf que dona, en los grans centres, l' éxit d' una campanya en pro d' una idea social ó polítich, no es casi més que ilusió, puix sas conseqüencias no penetran ó penetran molt poch en la conciencia del poble; tinguem present, també, que hi ha en nostres dias un gran desequilibri entre la manera de viure intelectualment la gent dels grans centres y la de las comarcas rurals, puix mentres la una rep á cada moment y ab pressa vertiginosa las impresions de las novas ideas, l' altra se queda estacionada ó sols de lluny en lluny ne té esment, essent aquest gros inconvenient pera que una doctrina, áduch simpática al país, pugavansar en sa propagació d' una manera simultánea; y, per fi, no volguem ferne un retret als qui formaren llur inteligencia á la llum de la ciencia d'ahir, per no venir á adoptar desseguida y de ple las ensenyansas del demá; esmentém que cada hu es fill de sa época, que 'ls cervells més ben organissats no poden sustreures al motllo que á son funcionalisme donaren las impresions de la joventut, y que per aixó tota la esperansa dels qui, com nosaltres, aspiran á millorar l' estat del país per la rahó y la convicció, ha de basarse en lo jovent que puja á la vida de la inteligencia verge de tota preocupació.

Si conseguim, donchs, reanimar la propaganda ab la amplitud de criteri y en lo sentit esmentat, no hi ha dubte que lograrém contrarestar las corrents que 'ns impideixen avansar y un jorn nostra nau arribará á port. Empero, mentres aquell día s' acosta, no perdém la esperansa, fixemnos be en que nostres esforços tenen un doble resultat: un resultat immediat en benefici de la cultura del país, que se satura de la idea de patria y de sas manifestacions, y 'l mediat y trascendent que forma nostra ideal. No defallim; seguim avant sempre, que nostra causa es justa. Tant los qui son propensos á la confiança com los qui no poden sustreures en certs moments á las impresions del escepticisme, femnos un deber en ajudar á tornar á la plenitud de la vida á aqueixa patria que alguns creyant morta. Contemplem-la com alena ab llibertat y canta ab joya després de tants anys d' ensopiment. No podém nosaltres penetrar las insondables ombras del pervenir; la sort dels pobles sols Deu la sab; mes sempre obligats estém á fer la ofrena de nostres consells, dels fruyts de nostra inteligencia y de nostre cor á éixa gran familia que no está inclòsa dintre las parets de la llar, sino que s' extén á totes las encontradas y fins als més extréms confins de la nació que 'ls temps nos han bastit.

La llevor del ben obrar sempre fructifica; no 's queda solzament en lo camp ahont se colga, sino que 'l vent se n' emporta á altres regions y altres terras. Així mateix qui treballa noblement per sa propia nació, treballa també en benefici de las demás, perque 'l resultat y 'l exemple tenen constantment son ressó en lo grandios encadenament de la solidaritat humana. Res ha de fernos la indiferencia dels uns ó la contradicció dels altres; menys nos han de desalentar aquells que pagan ab una rialleta de llástima tota extensió generosa, tot esfors desinteressat. Lo premi de nostra constancia no es solzament aquella terra promesa que las generacions avuy viventas tal volta no podrán assolir, es també la immediata é íntima satisfacció del ben obrar, la elevació del esperit y la vida multiplicada en totes las esferas del art y de la ciencia que 'ns proporciona aqueixa feyna interessantissima de reconstituir tota una pátria. Perque així com l' escultor, al traure del bloch de marbre los bossins que dibuixan d' una manera informe la estátua, se complau cada volta mes en sa obra; aytal nosaltres, al arrancar ab la investigació y ab l' estudi 'ls vels que tapan la imatge de la terra, 'ns delectém més y més en sa contemplació y admirém sa bellesa. Y com la compenetració íntima de nostra ánima ab la dels que 's senten enamorats de Catalunya es de tots los moments y de tots los instants; com los cors vibrant á l' una á cada espurna del talent que, encesa en lo foch del patriotisme, esclata en obras d' universal resonancia ó en modestas manifestacions del cult á nostre país; com la gloria del poeta, del literat y del artista verament catalans es també nostra gloria, perque ella augmenta l' aureola de lo que tots estimém; per aixó nostra existencia, com la dels que corren á la realisació d' una ideal per los camins de la bellesa y de la veritat, es la que més escau al altísim concepte de la dignitat humana, la que, si proporciona llágrimas de pena, també es dispensadora de goigs inefables; la que realisa, en fi, aquella pura expansió del sentiment que feu exclamar al poeta: *viure en tot es cent vegadas viure.*

HE DIT.

EXTRANGER

La ley d' amnistia ab que M. Faure inaugurá el niment á la primera magistratura de la República, en Fransa al director de *L' Intransigeant* M. Rochefort, á Paris sent objecte d' una entusiasta ovació. Rochefort, escriptor polítich de la vehina república lo que caracterisat lo genit francès, deguense á aixó lo secret de la popularitat. La ovació tributada á Rochefort contrasta de la mina han mort. Tant aviat com arribá á Paris Imperi M. Canrobert, en lo que sols prengueren oficial y les tropes de la guarnició. —A Montceau-ocorregut una horrorosa catástrof, ocasionada per un de grisú que ha sepultat al fons de la mina de Sta. 52 homens que hi treballavan. Quants esforços se realisaven foren inútils; la mejor part dels obrers que hi treballavan han mort. Tant aviat com arribá á Paris lo President de la República envia un delegat ab les víctimes; lo grupo socialista de la Càmbra ha demanat bern ademés d' una informació sobre la causa y respons de la catástrof, un crèdit de cent mil francos per les famílies de les víctimes. —No menos horrorós fou lo vapor Elba, ocorregut en les inmediacions de L' Aquest naufragi que costá la vida á 380 persones, la vegada sobre 'l tapete l' examen d' un fet criminal, que teix ab molta frecuencia. Lo naufragi del Elba choque d' un vapor que desaparegué instantaneamente de la boira. Casi sempre que se produex un choqué per l' estil, lo barco causant del mal futg á tota sortida de responsabilitats, deixant criminalment en d' una mort segura á ses víctimes. Pro aqueste vegada suncions fortes de que 'l barco que clavá burjada al Chraté, que ha sigut embargat per les autoritats de Rotterdam. —A Prusia acaba d' establirse l' imposenda. —N. ticies de Bulgaria donen compte del embarg de Stambouloff ex-president del Consell de ministrs per la comissió que nombrá lo Parlament pera que inform l' administració d' aquell. No hi ha dupte de que si Bulgaria poguesim introhuhirlo á Espanya, fariam quistes per la part septentrional de Xina. Després de de Weiweiwei que es la clau de Port Arthur per tanz de Pechili, pot dirse que 'ls japonesos quedan amon litoral de Xina. Los xinos demanen la pau, pero los se negan á firmarla. Sembla que Rusia y alguna altre se decidiran á una intervenció pera terminar aquesta porta trassas de no acabar may.

ESPANYA

La noticia del atentat comés en la persona del emba Marroch ha sigut la nota més culminant de la setmana. telegrafo ab la seva sequeta trasmeté la primera noticia un general havia abofestjat al embaixador, totes las eran contestes en judicar lo fet com de gravetat y traicia. Més no tardaren les versions completes del suceso nexas aquestes suposicions, posant de manifest que l' general Fuentes, si be es reproable á tot serho y com un delictes penat per les lleys, no te més alcances que los aislat y vulgar que s' pot presentar molt facilmente, y l' lisat en varies ocasions, sense que s' hagin interrompucions internacionals. No hi ha perque dir que les preaixeca aquesta agrosió, foren unánimes á abdos Càmbres los diputats que demanaren tot lo rigor de la ley per Lo Govern desplegó un luxu de precaucions extraordinarias surantse á telegrafiar al Sultá del Marroch tota classe de cions, com també feu lo mateix á tots los governs del En quant al general Fuentes autor del atentat, tots los dents é indagacions sobre la seva vida venen á demostrar no es boig poch se 'n falta. Lo fiscal militar judica lo delictes comú, si ve s' accentua la creensa de que l' agrosió té perturbades les facultats mentals y lo més probable que l' reclusin en un manicomi; ab motiu d' aquest despertat entre los homens polítichs y la noblesa de Madrid verdadera bojeria per festejar á la embaxada de tote chates, banquetes y recepcions, en moltes de les que ha nota cómica en un grau extremadament superlatiu. los problemas que lo govern té entre mans continuan sense que s' vegi per ara la solució que 'l país desitja qüestió dels blats, y en la dels ducats, com en tota preocupan al país, li ha arribat lo torn de passar á seg desde que la premsa de Madrid acaba de pronunciar la gramental, de que ha perdut l' interés. L' interés de l' está en conservar lo poder. Per axó veyém á la gran posar lo crit al cel sempre que 's presenta un problema, més ó menos directament als interessos generals; pro les conferencies y cabilacions, y d' aquest estira y allura caracteriza la política madrilenya, s' inventa una fórmula fá á uns quants descontents y la gran premsa ple llansant ab olímpica satisfacció la tan socorreguda frase problema ha perdut l' interés, ja que no toca les polímoistres. La fórmula del govern en la qüestió dels blats tífá á les regions agrícolas del Centre de Espanya. A després d' una reunió magna de diputats provincials de provincias castellanes, s' acordá trasladarse en nombros á Madrid per gestionar la qüestió dels blats. Una vegada drit han continuat les conferencies, pro sembla que hi ha má qui s' interessa en fer fracasar los intents d' aquesta ja que 's parla de desavenencies entre alguns representants qüestions polítiques. De totes maneres se creu resultaran ses les gestions dels diputats castellans, ja que lo dictamen comissió del Congrès, conta ab l' apoyo del Govern y la joria, inclús los gamacistas. També los representants de la tria vinícola han tingut una reunió, acordant rebutjar poli y los conserts ab los aluoholistas industrials, y que cació d' aquest article deu per ara tributar. Sembla que nistre d' Hisenda ha acceptat en principi aquestes bases. nuan los temporals de neu seut generals en tote la Península.

Notícies

Oficials

Bulletí oficial del 6 de Febrer.—Circular del Govern civil de 4 d'aquest mes recordant als Ajuntaments la obligació que tenen de consignar en sos presuposits la quantitat necessària per retribuir als facultatius municipals que deuen nomenar-se ab arreglo al Reglament de 14 de Juny de 1891 y prevenint que no sels aproparà cap presuposit en que no estigau clarament designadas aquelles quantitats.

DIPUTACIÓ PROVINCIAL.—La Comissió provincial en sessió del die 5 d'aquest mes prengué los següents acorts: Aprobar los comptes de bagatjes de Caralps, Darnius, San Feliu de Guixols, Alp, Bassegoda, Bascara, Gerona, Navata, Pals, Ribas, Ripoll, San Joan de las Abadesas y Torroella de Montgri.

Aprobar lo compte de les quantitats anticipades per l'Ajuntament de Gerona en lo 1er trimestre 1894-95 pera gastos parcellaris.

Tornar a D. Clara Coll lo deposit fet pera garantir la contracta del suministre de vi, arros y farina als Establiments de beneficencia.

Adquirir per administració la carn necessària per lo servey del Hospici y Hospital durant lo 2on semestre de 1894-95.

Autorisar a D. Carolina Carbonell y a son fill D. Joan Purcallas pera percibir la quantitat que acrediti D. Estave Purcallas, com mestre que fou del poble de Armentera.

AJUNTAMENT.—Sessió del dia 6 Febrer (2na convocatoria).—Se llegí y aproba l'acta de la anterior.

S'aprobà un comte y se concedí permis d'obres. Quedaren nombrats los senyors Pol y Esteche pera la Junta d'Evaluu en substitució dels senyors Fornés y Oliver que han complert lo temps reglamentari.

Quedar enterats de una comunicació del Sr. Bisbe invitant al Ajuntament pera la professó que tindrà lloch demà ab motiu de la proclamació de la Butlla.

Obrir un plasso que corre desde l'die de la sessió fins al primer de Mars pera la presentació de sollicituts dels que pretinguin lo Teatre en la temporada de Pasqua.

S'acordà, com a mostra de gratitud al President del Consell de Ministres y al ministre de la Guerra per sa favorable disposició en lo de les muralles, designar ab los noms de carrer de Sagasta y Lopez Dominguez, dos dels principals carrers que se projectin y construixin en los terrenos que seran cedits per l'Estat y enviar a Madrid a proposta del Senyor Fornés copia certificada d'aquest acort.

Nombrar als metjes senyor D. Trell y Ros per lo reconexement necessari de soldats.

Les muralles de Gerona.—Continuació de les notícies y telegrames referents a aquest assumpto.

Acalde de Gerona.—MADRID 1, 6 tarde.—Prego circuli periódichs lo següent: Degudament autorisat per l'illustre estadista D. Antoni Canovas del Castillo puch asegurar qu' es completament inexacte rumor, atribuintli oposició a la proposició de la llei sobre muralles. Està completament conforme y disposat a dar tota classe de mostres de consideració a la immortal ciutat.—Pere Antoni Torres.

MADRID, 7, 7:45 nit.—Se ha reunit lo Congrés en seccions y aquestas han autorisat la lectura del projecte de llei relatiu a les muralles de Gerona.—Demà se llegirà la proposició que será apoyada per lo diputat de Vilademuls D. Gustavo Ruiz.—(Del Diario de Gerona).

—Fa alguns dies no rebem la visita de La Tradició Catalana de Barcelona, y de La Costa de Llevant de Canet de Mar.

—Per R. O. del 31 del passat Janer han sigut concedits a dou Narcís Font, Secretari de aquest Ajuntament honors de gefe de administració lliure de gastos. Felicitem al Sr. Font per tal distinció.

—Nostre particular amic y company de Centre D. Alfons de Batlle, ha tingut la desgracia de perdre a sa filleta.

L'acompanyem en lo sentiment.

—Segons poden haver vist nostres lectors en l'extracte de la sessió de nostre Ajuntament, s'ha acordat posar los noms de Sagasta y Lopez Dominguez, a dos dels carrers que deuen construirse quan les muralles siguen a terra.

«Si es broma....»

Anavam a dir allo de «Si es broma puede pasar;» però 'ns en desdim.

Axó es una cosa que no pot passar ni ab currioles.

—Aquesta setmana ha mort a Saut Andreu de Palomar lo distingit catalanista en Manel Ximeno.

Lo senyor Ximeno havia sigut director del periódich La Bandera Catalana y fundador de varies associacions catalanistes.

A. C. S.

—En la sessió celebrada per lo Congrés de Diputats lo die 6 del corrent fou proclamat diputat per Gerona D. Joseph Herrero.

—Està ja convalasent l'eminent literat D. Federich Soler y Hubert lo que celebrem moltissim.

VARIETATS

Quatre mots sobre ortografia catalana

PER

D. MANEL MILÀ Y FONTANALS.

(Acabament)

Altres punts dificultosos hi ha y lo qui per nosaltres ho es mes es el de la *z*. No veyém perquè s'ha d'escriure *baix* y no *baixa* ni *baixada*. O sempre ó may. La *cz* (v. g. *eczercit*) que hauria de correspondre a un antic *cc*, nos sembla forma exòtica.

—Aixis encara que hi trovam inconvenients, seguim, al menys per ara, usant de *cz*, miram com un doble signe corresponent a un so senzill (1), com ho es també lo de la *ny* (n castellana).

Ab tot que la terminació *ig* per lo so actual *ix*, en algunes parts itx ó its, com en *boig*, *puig*, sia molt arbitraria y antifonè-

(1) En algunes encontrades se fa sentir molt clar la *i* ans de la *z*, mes no es aquest lo motiu de sa adopció.

tica, deixar de usarla seria un cop massa fort a la tradició tant antiga com moderna. ¿Voldriam que les innumerables families que s' diuen *Puig* densa que hi hagué noms de casa, se tornassen tot plegat *Putx*? Es ver que après de la *i* s' ha de seguir per forza un altre camí y escriurem *mitx*, encara que mateix so seria 'l de mitj, sols perque quant dues consonants germanes sonan iguals en articulació inversa es mes gramatical usarla forta. Y no hi fa que tingam *mitx* y *mitja*, tan bon punt com tenim *amat* y *amada*.

En una cosa no hi pot haver dupte y es en los infinitius dels verbs que corresponen al *ere* breu llatí. Ja que s' escriu *amar*, *saber*, *llegir*, encara que son poques les terres ahont aixis se pronuncia, en los dits altres infinitius s' ha d' escriure una *r*, no dues: tant mal es *pareixe* com *creurer*.

Lo us del accent agut per senyalar les silabes dominants, ó com se sol dir llargues ó tòniques, ab tot y haver sigut imitat del castellà es seguit per tots ab major ó menor conseqüència. Com creyem que hi ha poch que advertir en lo que a ell pertany, sols dirém que no voldriam que s' introduhis la nova costum de la Academia espanyola la que se n serveix també per diversificar homònims, y per altre part que s' deu ordenar conforme a regles y no al albir del escriptor, segons li sembla ó no oportú en cada cas particular. En lo que pertoca al accent greu pera distingir homònims (*Deu*, *deu*) no ns apar gens mal, pero si innecessari pels naturals y enfados pels forasters a qui la llengua francesa ha acostumat a mirar dit accent gren al revés de lo que fem nosaltres, com a significatiu de la vocal oberta.

L'apòstrofe ó elisió de vocals es de fácil reglamentació en la ortografia; pero ¿quina regla seguirem en la pronunciació tan bon punt com nos separam de la comuna? Nostres mes antichs poetes se menjaven moltes vocals y poch ó molt los ha seguit en aixó un dels lloats catalanistes, presentant una innovació ó mes be renovació digne de advertencia y estudi. Mes havem de considerar que com també ha succehit en la llengua castellana, la qual no descoñeixia les elisions y ha acabat desterrantles del tot (en quedan reliques en *al* y *del*) la reflexió gramatical y la tirada mes literaria y académica de la llengua ha restituit en la escriptura catalana moltes vocals que avans se elidían y sens les quals apar que qual-sevol dictat se vulgarisa.

¿Que va que no hem conseguit complaure a ningú y que les nostres opinions han semblat rares, ja al un ja altre dels lectors? Donchs la que anam ara a expressar, ans de concloure, temem que ho sembla a tots. Dihemla d' una vegada. Nosaltres creyem que qual-sevol que sia lo sistema ortogràfic que s' accepte, a ell se deu acomodar la pronunciació, y aixis procurarem ferho desde l' principi, llegint per exemple, en Ausias March *asenyalades* y no *asenyaladas*; en Lopez Soler *astre benigna* y no *astra benigna*, y en Aribau *serrat* y no *serres*, *llavors* y no *llava*. Si aquesta no passa, deuria passar y valdre la següent: «Lo poeta que vulga que un consonant, un assonant ó molts assonants se formen seguint la seva propia pronuncia vulgar y no la mes literaria ó la mes clàssica, que ho mostre en la ortografia.» Exemple: si vol que *ar* se pronuncie *a* que escriga *a* y no *ar*; si vol que les finals se pronuncien *as* que escriga *as* y no *es*. Motiu: lo dit poeta no ha de voler que lo llegidor que ó per sistema ú per naixensa usa de una pronunciació mes clàssica, endeviene ó accepte la del mateix poeta si aquest no s' dona lo treball d' advertirli. Es ver que en la poesia vulgar y també en la popular (que en punt a versificació no sempre es bona guaiadora) y aduch en molt bons poetes lletrats se trovan exemples de aixos. (pera nosaltres) mals consonants ó assonants, mes de alguns sabem que n' han fugit y esperam (y ab aixó sol no será mal aguanyat lo present article) que 'ls altres s' esmenaràn de aquest pecatet (2).

Grat sia a Deu, ja hi som, usant de les bones paraules de un poeta. Ja havem arribat a la conclusió. ¿Quina será aquesta? Pensem que hi hauria de haver dues menes de llenguatje:

1.ª Una literaria (y si no s' vol dir catalana, no s' diga de cap manera llemosina, sino catalano-valentino-baleàrica), la qual es en substancia, la que, com havem dit, ha sigut derrera ment res- tableria y la que, ab poques diversitats, s' escrivia encara per tot arreu cap a la fi del segle xv y comens del xvi; trayentne vulgari- smes, latinismes, y paraules forasteres; prenent lo bo de la llengua moderna com es; segons nos apar, la diferencia de les ex- pressades formes indicatives y subjunctives, seguint sempre lo precepte que donava 'l vell retòrich de triar lo mes nou de lo an- tich y lo mes antic de lo nou, y no volent esser com de certs llatínistes deya Hainnecci, mes ciceronians que 'l mateix Ciceró.

2.ª Un altre llengua particular y variable, es a dir molts dia- lectes diferents ahont sense portar les coses massa enllá, com ja s' está prop de ferho en certs escrits cómichs y s' podria fer en obres series de un temperament molt especial a un determinat territori.

Aquest sistema tindria los seus grops y mals passos (també 'n tenen los altres), pero portaria molts avantatjes literaris y filolò- gichs.

(2) Havem perlat tan sols de ortografia y pronunciació. Altres coses hi ha que demanan mes estudi, al menys per part nostra. Parlarém de una que s' molt clara, recordant ab eixa ocasió que per haverse queixat uns mantenedors de que no tots la sabessen, va corre y s' va confondre la ven fins a un diari que entengué que 'ls dits mantenedors no la sabian. Es l' us del *llur*, originat del genitiu *illorum*, que al principi era inflexible com es encara lo italiá *loro*, y que després se convertí com també en francés y provençal en adjectiu possessiu declinable. *Llur* es a *seu*, com *nostre* y *vostre* a *meu* y *teu*, es a dir que senyala pluralitat de poses- sors. Una explicació poch diferent doná ja en son *Sistema gramatical* un dels lloats catalanistes.

SECCIÓ LITERÀRIA

CITA.

I.

¿Angela... Angela... Angela...! Aquesta criatura s' ha proposat ferme tornar boig. Fa mes de tres quarts d' hora qu' estich aquí plantat lo mateix que un municipal de barri, y ella... la ingrata, com si tal cosa, ni tampoch se digna sortir a la finestra.

Si no fos perquè l' estimo tant, y perquè aquestes dues estrelletes que li riuén sota 'l front me tenen encisat... pero de quin modo... vamos que ja l' hauria despedida per cent y una vegada. Jo crech que la dolenta fins se complau en

ferme patir, y sobre tot, eu ferme aguantar aquestos ayres que tallan la cara com una navaja d' afeitar. Si portés capa a lo menos... Que 'n soch de desgraciad... Qualsevol que 'm vegés ara aquí ab aquesta positura, creuria ab moltissima rahó que m' he begut lo judici. Tot per una dona....

Rellojje en má, si dintre 'ls deu minuts no ha pas surtit, jo 'ls hi prometo, per Lluis que 'm dich, que donaré la mitja volta y tocaré 'l pirandó... vaya si 'l tocaré... Calla, xitón, m' ha semblat que sentia remoure 'ls porticons de la finestra, deu ser ella... si... ella... la meva Angela... l' Angela del meu cor... lo meu rossinyol....

II.

En aquest moment s' obra la finestreta y surt l' Angela tota riallera, cridant ab veu baxa a n' en Lluis.... Lluis.... Lluiset meu..., que t' he fet esperar gayre, mono? Lo Papá m' ha tingut entretinguda fins ara, explicantme alló de la Papessa Joanna, y, ja ho veus, la culpa no ha sigut meva... ¿No és veritat que 'm perdonas Lluis? Si dona, encara que d' aquesta feta me 'n hagi d' anar al Cementiri. No diguis aquestes coses, Lluis, que 'm farás posar tota trista. Ja sabs que soch molt delicada, y podria.... (¡Oh! ara si que veig que m' estima de debó).

III.

¿Y bé, Angela, ja t' hi has parlat al teu Papa dels nostres amors? Sab que tu y jo 'ns estimem? Si, Lluis, aquest demati, després d' haver donat catorze voltes en torn del seu despatx, y d' haver resat cinch parts de rosaris a la Verge, per fi m' he atrevit a entrarhi y l' hi he confesat tot... tot... fins alló de les cartes. Mal diable, axó si que t' ho debias haber callat, nos farà més mal que bé. Y... que ha dit lo teu bon Papá? Has observat si feya gayre mala cara? Jo t' diré, tot primer s' ha quedat parat, y m' ha escoltat ab molt silenci; després, quan ja ho he descapdallat tot, s' ha reflat lo bigoti y m' ha dit molt sério: Mira, noya, ja sabs que 'l teu papá t' estima molt, y que desitja mes que tú encara la teva felicitat. Has fet mal de tenirme ocult tot axó qu' ara m' acabas de dir puig ja sabs que 'l papá ho ha de saber tot, absolutament tot; pero, vaja... aném... per aquesta vegada, y tenint en compte la teva poca edad, te perdono, sols que.... Que papá l' hi he dit jo? Que no vull que tingas may més cap tracte ab en Lluiset. Llamps del Cel, que dius ara! ¿Axó ha dit? Si, pero no tinguis por, home, que la cosa no ha acabat tant mal com te pensas. M' ha confesat després, qu' eras un bon xicot, intelgent, honrat, laboriós, guapo... (Gracias) y que farias felis a qualsevol noya.... pero que... si... però... Ja me la figuro... que no tinch un clau, que soch un pobrissó y que... ¡Egoisme infame!... Que mentres la carrera no t' dongui per viure, que no pensis casarte ab mi.

IV.

Que... no... pen... si... ca... sar... me... ab... tu... Ben mirat axó es un insult, ... vaya si ho és,.... axó es dirme en termes cuberts que soch un mort de gana; nó, nó, nó, aquesta si que no la passo, Angela, Angela, lo teu Papá m' ha tocat del viu, m' ha ferit la dignitat, y per consegüent, demà, demà mateix l' hi envio los padrins, li demano una satisfacció....

Pero, y ara, Lluiset, que no estás ab tu? qu' has perdut lo judici? Aquexes són les probes d' estimació que 'm donas? Aixis es com me demostras lo teu carinyo? Que desgraciada que soch, pobreta de mi.... jo que 'm pensava.... Trenc la plor y dexa hiscar cara avall unes quantes llagrimetes, que com perles les recull en Lluiset ab lo mocador. Segueix un moment de silenci... Per fi les llàgrimes d' Angela fan blanch en lo cor de son estimat, y aquest, lo romp ab les següent paraules: ¡Angela! ¡Angela meva! ¡Angela del meu cor... perdonam... soch un desgrahit, un malvat, un... t' estimo Angela; t' estimo; y per tu aniré a la fi del mon a cercar fortuna.... no ploris amoreta meva, no ploris, demà mateix m' en aniré a Madrid a fer oposicions, y si l' estrella no 'm manca, si Deu m' ajuda, jo tornaré ¡oh si! ab una prebenda, y podrém casarnos, casarnos, y viure completament felissos. Que hi dius rossinyolet meu? L' Angela al sentir aquestes paraules, va recobrar l' alegría perduda, y va dexar escapar de son pit dos ó tres sospirs fondos en senyal d' assentiment al plan de 'n Lluiset.

Després de mirarse y tornarse a mirar y de dirse ab los ulls plens de llàgrimes que s' estimavan, en Lluiset vá per fi abandonar a sa estimada, prometentli que l' endemà, avans de marxar, tornaria allí altra volta pera donarlihi l' ultim Adeu.

FRANCISCO X. MAJUELO.

LO RONDALLAYRE

Aquest, que la barretina rumbaja noble y ayrosa en sa testa tremolosa, blanca com lo Canigó; que porta als peus espadenyés y la pipa dú apagada, donémli, companys, entrada y fémlli lloch en l' escó. Que dona gust d' escoltarlo, quan parla ab la juvenalla de los temps de la antigalla que ja no han pas de torná: que es bonich senti com conta, entre mitx de fortes rialles, aquelles tendres rondalles que son avi a n' ell contá. Femli lloch, dexemlo seure en l' escó de nostres avis, desde ahont mil consells sabis hem après y hem d' ensanyar; y si al defora s' en burllen, que ofeguen ses bufonades nostre humor, nostres riallades y 'ls espetechs de la llar.

¡Pobre vell! ans de contarlés portemli, amichs, pa y beguda que son ánima es retuda per les penes y 'ls afanyes, y ab un tragué de garnatxa y una rondalla al darrera s' engresca de tal manera que s' traen de sobre vint anys. Després, si encor ven li sobrá, de les cansons que cantava en lo temps que festejava, alguna ne cantarà. Ara oplenémli la pipa, y acostemóslí a la vora que ja es arribada la hora de no dir res y escolta.

P. ROCA Y JORDÀ.

SECCIÓ D' ANUNCIS

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte, 9.—Sta. Apolonia vg. mr. y S. Nicéforo mr.
Diumenge 10.—de *Septuagésima*. Sta. Escolástica vg. y san Gillem, duch de Aquitània hermità.
Dilluns 11.—Los set sants servents de María fundadors.
Dimars 12.—Sta. Eularia vg. mr. y sta. Humbelina vg.
Dimercres 13.—S. Benigne mr, s. Fulcran y sta. Catarina de Riccis vg.
Dijous 14.—S. Valentí pbre. mr. y lo Beato Joan Baptista de la Concepció fdr,
Divendres.—Sts. Faustino pbre. y Jovita mrs.

QUARANTA HORES.

Avuy se trovan en la iglesia del Hospici.
 Demà comensarán en la iglesia del Hospital.

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del die 19 de Janer.

Especies.	Mesures.	Pessetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	14'00
Mestay.	»	12'00
Ordi.	»	7'50
Segol.	»	11'00
Civada.	»	7
Besses.	»	11'50
Mill.	»	14'00
Panis.	»	13'50
Blat de moro.	»	12'50
Llobins.	»	8'00
Fabes.	»	11'00
Fabó.	»	12'50
Fassols.	»	25'00
Monjetes.	»	25
Ous.	Dotzena.	1'00

Establiment tipogràfic de Manel Llach.
 Ferrria Vella.—3 Gerona.

ESTABLIMENT TERÀPICH-SULFURÓS

dirigit per los Doctores

D. JOSEPH PUIGCARBÓ

y
 D. AGUSTÍ BASSOLS Y PRIM.

Caspe, 7 (junt al Teatre de Novetats). Teléfono, 504

BARCELONA

Aquest establiment, provehit de tots los avensos moderns, y també de perfeccionades calefacció y ventilació per medi del vapor, está destinat á

Hidroterapia

Duxes comuns y sulfurosos de totes classes (anémias, nervosis, gastralgies, reumatisme, neurastenia, etc.)

Balneoterapia

Banyos comuns, sulfurosos, medicinals.—Banyos russos.—Bany turch.

Neumoterapia

Ayre comprimit y rarefet, oxígeno, nitrógeno, atmosfères creosotades y altres.—(Bronquitis, catarrós crónichs, tisis incipient, asma, etc.)

Sulfoterapia

Que consta de:

- Aygues sulfurosos pera beguda, semblants á les de la **Puda, Archena, Betelú, Bagneres de Luchón, etc.** (Herpes, enfermetats secretes, limfatisme, escleròfala, etc.)
- Pulverisacions sulfurosos (Angina é irritacions herpètiques del canyó, faringitis, bronquitis, etc.)
- Báus ó inhalació (Bronquitis, asma, tós, herpes etc.)
- Vaporari ó inhalació difusa (Bronquitis, catarrós crónichs, coqueluche, etc.)

Aquestes aygues—dites **Aygues sulfurosos de Barcelona**—se usan ab éxit crexent en los molts casos en quins está indicat lo tractament sulfurós. També se despaxan embotellades.

Massoterapia

local y general (girades, torcedures, fractures, reumatisme, etc.)

Electroterapia

Consulta de malalties cróniques y nervioses, per lo Director DR. PUIGCARBÓ, de les 11 del matí á la 1 de tarde y de 5 á 7 de la tarde.

Consulta de malalties de l'aparat respiratori, per lo Director de la secció neumoterápica, DR. BASSOLS Y PRIM, de 10 á 12 del matí y de 6 á 7 de la tarde.

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli.
 Serveys complets de cuyna. Cereria. Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos á preus limitadíssims.

EDICIÓ DE PROPAGANDA

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÀ, de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d'esmerada impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

MEDICAMENTS ACREDITATS RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfít GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d'efectes sorprenents en les convalecencias: **Ampolla 10 rals.**

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu'era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l'escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. **Ampolla 12 rals.**

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d'economía, regulador del cor, estimuland de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: **Preu 8 rals.**

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor **Conde del Asalto, 14.—BARCELONA**
 Al detall en totes les farmacies.

SUCURSAL JUNCOSA

Plassa de la Constitució, número 13
 GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sucres y thés.

Banch Vitalici de Catalunya

Companyia general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Deembre 1893 87,949,791'98 ptes.
 Actiu en idem. 15,337,928'87 »
 Sinistres pagats fins á idem. 32,82,316'69 »
 Reserves ó fondos de segur á idem. 4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Misto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d'ocorrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s'ha de pagar lo pago de les primes.

Aquestos segurs participan en un **50** per **100** dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—Gerona

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÀ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pessetes la pessa.

Cromos, motllures, transparents y cuadros
Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

ACADEMIA DE TALL

y de confecció pera senyoretas, ab lo método més fàcil de tots los coneguts y ab Reial Privilegi, dirigida per lo director de dit método

DONYA CARME MIRÓ DE GRAU

Ab una sola lliçó se poden tallar tote classe de papers interiors y exteriors.

Classes de 11 á 12 y de 3 á 7

RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 13, PRINCIPAL

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S'han rebut las últimas novetats pera la proxima temporada; los preus sumament económicos

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialitat en trajos pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y

SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLINO

Tant per l' un com per l' altre sistema se venen las molts á preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.

Especialitat pera l' que s' encarregui expressament

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, núm. 27

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona. 1 pesseta trimestral
 Fora. 1'25 id. id.
 Estranger. 1'50 id. id.

Un número sol, 10 céntims